

Računovodstvena regulativa malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj

Railić, Ivana

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:301488>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-14**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Ivana Raičić

**RAČUNOVODSTVENA REGULATIVA MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**THE ACCOUNTING REGULATION OF SMALL AND MEDIUM COMPANIES IN
REPUBLIC OF CROATIA**

ZAVRŠNI RAD

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet – Zagreb

Kolegij: Osnove računovodstva

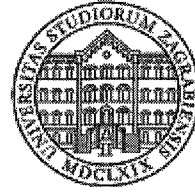
Mentor: dr.sc. Ivana Dražić Lutilsky

JMBAG: 0067531553

Zagreb, rujan 2021.

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni/diplomski/specijalistički rad, odnosno doktorska disertacija isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, 23.09.2021.

Irava Rošić

(potpis)

Sadržaj:

1. UVOD	1
1.1. Predmet istraživanja	1
1.2. Metode prikupljanja podataka	2
1.3. Sadržaj i struktura rada	2
2. OSNOVNE ZNAČAJKE I OBILJEŽJA MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA.....	3
2.1. Pojam i oblici malih i srednjih poduzeća.....	3
2.2. Značenje malih i srednjih poduzeća za hrvatsko gospodarstvo.....	8
3. REGULATIVA FINACIJSKOG IZVJEŠTAVANJA ZA MALA I SREDNJA PODUZEĆA.....	9
3.1. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja – obilježja i struktura	9
3.2. Značaj harmonizacije hrvatskog standarda financijskog izvještavanja	20
3.3. Razlike između HSFI I MSFI	22
4. RAČUNOVODSTVENO IZVJEŠTAVANJE KORISNIKA U FUNKCIJI UPRAVLJANJA MALIM I SREDNJIM PODUZEĆEM	25
4.1. Eksterno izvještavanje	25
4.2. Interno izvještavanje.....	25
5. ZAKLJUČAK	27
LITERATURA.....	28
POPIS TABLICA.....	30

1. UVOD

Mala i srednja poduzeća danas imaju veliku ulogu u gospodarstvu svake države. Svaka aktivnost u poduzeću se mora nadzirati, poduzeće mora imati dobru informacijsku podlogu te uspješno razvijen financijski i računovodstveni sustav. U današnje vrijeme suočeni smo s izrazito brzim i naglim promjenama, koje se odnose na cjelokupno gospodarstvo. Pojam malih i srednjih poduzeća obuhvaća širok aspekt, a on se odnosi na veliki broj različitih subjekata, koji se razlikuju po: vrsti djelatnosti, broju zaposlenih, vrijednosti resursa koje ulažu u poslovanje, visini prihoda koje ostvaruju i mnogih drugih. Poduzeća se klasificiraju na: mala poduzeća, srednja poduzeća i velika poduzeća. Najveća pozornost ljudi i države usmjerena je na upravo na velika poduzeća, ona ostvaruju milijune i milijarde zarade, također vrijedi i spomenuti da današnje suvremeno gospodarstvo bez malih i srednjih poduzeća ne bi postojalo jer ona imaju veliku i bitnu ulogu u razvoju gospodarstva svake zemlje. To se prvenstveno odnosi na stvaranje dodane vrijednosti i na zapošljavanje. Ona predstavljaju generatore suvremenog gospodarstva, osobito u pogledu zapošljavanja i stvaranja dodane vrijednosti.

1.1. Predmet istraživanja

U današnje vrijeme suočeni smo s izrazito naglim promjenama koje se odvijaju u cjelokupnom gospodarstvu. Ogroman dio gospodarstva čine upravo mala i srednja poduzeća. U Republici Hrvatskoj registrirano je čak 99,7% malih i srednjih poduzeća, od ukupno registriranih subjekata. Oni čine veliku prekretnicu u gospodarstvu i sve više dobivaju na značaju, stoga im je potrebno posvetiti posebnu pozornost. Sami uvjeti i procedura osnivanja malih i srednjih poduzeća u današnje je vrijeme sve jednostavnija, a dokaz tome je i postojanje usluge e-tvrtka, koja omogućava osnivanje poduzeća u roku od 24 sata. Najčešći pravni oblici organiziranja malih i srednjih poduzeća su obrt, trgovačko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću. Ponašanje poslovnih subjekata određeno je raznim zakonima, propisima i standardima. Pravila ponašanja i prezentiranja financijskih izvještaja dana su u normativnom okviru kojeg čine, računovodstvena načela, računovodstveni standardi i zakonski propisi. Što se tiče zakonskih propisa, bitnu ulogu kod sastavljanja financijskih izvještaja ima Zakon o računovodstvu, i njime je uređeno poslovanje u poduzeću. Za mala i srednja poduzeća doneseni su posebni standardi financijskog izvještavanja, a to su Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI). U malim i srednjim poduzećima veliki naglasak

stavlja se na proces harmonizacije računovodstvene regulative, a najvažniji instrument harmonizacije je standardizacija računovodstva. Računovodstvene informacije postaju sve značajniji instrument pomoću kojih menadžment upravlja poduzećem. Da bi računovodstvene informacije bile korisne, one moraju biti razumljive korisnicima, pouzdane i neutralne u smislu da pogoduju interesu. Suvremeni način života zahtijeva primjenu suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, te je stoga potrebno pravovremeno prihvatiti nove trendove i na taj način steći konkurentsku prednost pred ostalim poduzećima. Da bi poduzeće uspješno funkcioniralo, svi njegovi elementi trebaju biti usklađeni, a budući da se u poslovanju često dešavaju odstupanja od unaprijed postavljenih pravila, vrlo je važno uvođenje nadzora kao mehanizma, koji će osigurati kvalitetno poslovanje poduzeća.

1.2. Metode prikupljanja podataka

Za potrebe pisanja završnog rada provedeno je sekundarno istraživanje. Sekundarno istraživanje se odnosi na stručne knjige, web stranice i stručne članke koji detaljno analiziraju tematiku računovodstvene regulative.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Cilj ovog završnog rada je detaljnije upoznavanje s samim pojmom malog i srednjeg poduzeća. Prvo poglavlje odnosi se isključivo na sam uvod, sadržaj i strukturu završnog rada. U drugom poglavlju je opisan pojam malih i srednjih poduzeća te njihovi oblici, zatim o značenju malih i srednjih poduzeća za hrvatsko gospodarstvo. U trećem poglavlju stavlja se naglasak na regulativu financijskog izvještavanja u malim i srednjim poduzećima, gdje će se detaljno objasniti važnost poznavanja zakona i propisa u računovodstvu, važnost kvalitetnih računovodstvenih informacija, koje su preduvjet za uspješno poslovno odlučivanje. U tom dijelu upoznat će se sa Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja, koji pomažu kod sastavljanja financijskih izvještaja u malim i srednjim poduzećima, zatim će biti objašnjena razlika između hrvatskih standarda financijskog izvještavanja i međunarodnih standarda financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća. Četvrto poglavlje rada odnosi se na računovodstveno izvještavanje korisnika u funkciji upravljanja malim i srednjim poduzećima, detaljno će se objasniti sama uloga i važnost eksternog i internog izvještavanja. Peto poglavlje ujedno i posljednje u radu je zaključak, u njemu su navedeni važni zaključci i spoznaje.

2. OSNOVNE ZNAČAJKE I OBILJEŽJA MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA

2.1. Pojam i oblici malih i srednjih poduzeća

Mala i srednja poduzeća predstavljaju bitni i veliki dio svakog gospodarstva. U većini država mala i srednja poduzeća imaju značajan udio, dok u nekim državama kao što je na primjer Republika Hrvatska, mala i srednja poduzeća čine 99% svih registriranih poslovnih subjekata. Poduzeća se klasificiraju na: mala, srednja i velika poduzeća. Svrha klasifikacije poduzeća je ostvarivanja zakonskih obveza i određenih prava. Pod pojmom prava odnose se razne beneficije financijskog poslovanja. Obveze se odnose uz financijsko izvještavanje i na reviziju i druge obveze. Postoje različiti kriteriji razvrstavanja poduzeća, jedan od njih je i kvantitativni i kvalitativni kriterij.¹

Tablica 2.1. Kriteriji razvrstavanja poduzeća

Kvantitativni kriteriji	Kvalitativni kriteriji
<ul style="list-style-type: none">☐ broj zaposlenih☐ ukupni prihod☐ ukupna aktiva	<ul style="list-style-type: none">☐ grana industrije☐ tržišni udio☐ javna odgovornost☐ kotiranje na tržištu kapitala☐ pravni status☐ vlasnička struktura☐ broj kupaca i dobavljača

Izvor: Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

¹ Žager, K. i Dečman, N. (2015) Računovodstvo malih i srednjih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

Klasifikacija poduzeća u Republici Hrvatskoj regulirana je, prije svega, odredbama Zakona o računovodstvu. Zakon o računovodstvu . Zakon o računovodstvu regulira računovodstvo poduzetnika i to prije svega kroz definiranje poduzetnika, obvezu vođenja poslovnih knjiga, financijskog izvještavanja, provođenja revizije odnosno drugih oblika nadzora. Tako se u smislu ovog zakona pod pojmom poduzetnika podrazumijevaju sljedeći poslovni subjekti.

- Svaka pravna i fizička osoba koja je obveznik poreza na dobit
- Trgovačko društvo i trgovac pojedinac prema propisima koji uređuju trgovačka društva
- Poslovna jedinica poduzetnika
 - sa sjedištem u stranoj državi ako prema propisima te države ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja
 - iz strane države ako su obveznici poreza na dobit sukladno poreznim propisima ²

Prema zakonu o računovodstvu poduzetnici se mogu klasificirati na: mikro, male, srednje i velike poduzetnike.

Poduzetnici u smislu ovoga Zakona razvrstavaju se na mikro, male, srednje i velike ovisno o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji. Pokazatelji na temelju kojih se razvrstavaju poduzetnici su:³

- iznos ukupne aktive
- iznos prihoda
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

(2) Mikro poduzetnici su oni koji ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 2.600.000,00 kuna
- prihod 5.200.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 10 radnika.

²Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 4.)

³ Narodne novine (2015) Zakon o računovodstvu , Zagreb: Narodne novine d.d., br. 78/2015

(3) Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

– ukupna aktiva 30.000.000,00 kuna

– prihod 60.000.000,00 kuna

– prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 50 radnika.

(4) Srednji poduzetnici su oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

– ukupna aktiva 150.000.000,00 kuna

– prihod 300.000.000,00 kuna

– prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 250 radnika.

(5) Veliki poduzetnici su:

1. poduzetnici koji prelaze granične pokazatelje u najmanje dva od tri uvjeta iz stavka 4. ovoga članka

2. banke, štedne banke, stambene štedionice, institucije za elektronički novac, društva za osiguranje, društva za reosiguranje, *leasing*-društva, društva za upravljanje UCITS fondovima, društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima, UCITS fondovi, alternativni investicijski fondovi, mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima, mirovinska društva koja upravljaju dobrovoljnim mirovinskim fondovima, dobrovoljni mirovinski fondovi, obvezni mirovinski fondovi te mirovinska osiguravajuća društva, društva za dokup mirovine, faktoring-društva, investicijska društva, burze, operateri MTP-a, središnja klirinška deponitarna društva, operateri središnjeg registra, operateri sustava poravnanja i/ili namire i operateri Fonda za zaštitu ulagatelja neovisno o tome ispunjavaju li uvjete iz točke 1. ovoga stavka.

(6) Novoosnovani poduzetnici i poduzetnici sa statusnom promjenom razvrstavaju se u skladu sa stavcima 2., 3., 4. i 5. ovoga članka na temelju pokazatelja za razdoblje od datuma osnivanja, odnosno statusne promjene do kraja njihove prve poslovne godine, odnosno na

zadnji dan tog razdoblja. Za potrebe razvrstavanja poduzetnici iz ovoga stavka iznos prihoda preračunavaju na godišnju razinu..⁴

Grupe poduzetnika u smislu ovoga Zakona razvrstavaju se na male, srednje i velike ovisno o pokazateljima utvrđenim na konsolidiranoj osnovi, utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju konsolidirani financijski izvještaji. Pokazatelji na temelju kojih se razvrstavaju poduzetnici su sljedeći:

- iznos ukupne aktive
- iznos prihoda
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

(2) Male grupe poduzetnika su one koje na konsolidiranoj osnovi na datum bilance matičnog društva ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 30.000.000,00 kuna
- prihod 60.000.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 50 radnika.

(3) Srednje grupe poduzetnika su one koje nisu male grupe poduzetnika i koje na datum bilance matičnog društva na konsolidiranoj osnovi ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:⁵

- ukupna aktiva 150.000.000,00 kuna
- prihod 300.000.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 250 radnika.

(4) Velike grupe poduzetnika su one grupe koje na konsolidiranoj osnovi prelaze granične pokazatelje najmanje u dva uvjeta iz stavka 3. ovoga članka.

⁴ Narodne novine (2015) Zakon o računovodstvu , Zagreb: Narodne novine d.d., br. 78/2015

⁵ Narodne novine (2015) Zakon o računovodstvu , Zagreb: Narodne novine d.d., br. 78/2015

(5) Grupa poduzetnika može za potrebe razvrstavanja u smislu ovoga članka koristiti zbrojnu bilancu i račun dobiti i gubitka prije konsolidacijskih eliminacija s time da se u tom slučaju pokazatelji ukupne aktive i ukupnog prihoda iz stavaka 3. i 4. ovoga članka uvećavaju za 20

Tablica 2.2. Kriterij klasifikacije poduzetnika prema Zakonu o računovodstvu

Kriterij	MALI ne prelaze 2 uvjeta	SREDNJI Prelaze uvjete za male, ali ne i dva od sljedeća 3 uvjeta	VELIKI
Broj zaposlenih	50	250	☐ Banke ☐ Stambene štedionice
Iznos aktive	32.500.000	130.000.000	☐ Institucije za elektronički novac ☐ Društva za osiguranje
Ukupan prihod	65.000.000	260.000.000	☐ Leasing društva ☐ Društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima...

Izvor: Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

2.2.Značenje malih i srednjih poduzeća za hrvatsko gospodarstvo

Mala i srednja poduzeća u Republici Hrvatskoj čine više od 99% svih poduzeća i to već dugi niz godina te njihov broj raste neprekidno raste i dalje.

Prema podacima Hrvatske obrtničke komore i Hrvatske gospodarske komore vidljivo je da su mala i srednja poduzeća ključan čimbenik hrvatskog gospodarstva, njegovog rasta i razvoja.⁶

Tablica 2.3. Gospodarski subjekti broj zaposlenih u RH –I-IX 2007.

Poduzetnik	Broj	Postotak (%)	Broj zaposlenih	Postotak (%)	Prosječan broj zaposlenih
Veliki	451	0,2	302.270	26,8	670,2
Srednji	1.494	0,8	175.381	15,5	117,4
Mali	76.615	42,1	417.540	37,0	5,4
Obrti-aktivni	103.450	56,8	233.482	20,7	2,3
Ukupno	182.010	100	1.128.673	100	6,2

Izvor: Hrvatska obrtnička komora (2008) Obrtništvo u brojkama 2008. Dostupno na: www.hok.hr

⁶ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika. (str.15)

3. REGULATIVA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA ZA MALA I SREDNJA PODUZEĆA

Računovodstveni sustav Republike Hrvatske određuju zakoni, standardi, porezni i ostali propisi. Svi oni čine normativni okvir iz kojeg se definira ponašanje sudionika u sustavu, odnosno u kojem subjektu djeluju. Računovodstvo poduzeća regulirano je Zakonom o računovodstvu, računovodstvenim standardima i poreznim propisima. Računovodstvo treba sadržavati značajne informacije o vođenju malog i srednjeg poduzeća, postoji velika potreba reguliranja tog važnog područja zakonskim propisima i računovodstvenim standardima.

3.1.Hrvatski standardi financijskog izvještavanja – obilježja i struktura

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja doneseni su s ciljem pojednostavljenja opsežnih i složenih MSFI-a glede pravila sastavljanja financijskih izvještaja⁷. Oni imaju za cilj zadovoljenje javnog interesa, na način da informacije prezentirane u financijskim izvještajima budu transparentne i kvalitetne. Svrha ovih standarda je „propisati osnovu za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvještaja, pomoći revizorima u formiranju mišljenja jesu li financijski izvještaji u skladu s HSFI te pomoći korisnicima financijskih izvještaja pri tumačenju podataka i informacija sadržanih u njima.“⁸

Obilježja i struktura standarda Proces izrade računovodstvenih standarda veoma je složen i zahtjevan posao. Okvir standarda je prvi korak u izradi, u kojem se definiraju temelji na kojima standardi počivaju. Okvir Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja obrađuje sljedeća područja:⁹

- definicija, sadržaj, obilježje, cilj i svrhu Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja
- definicija osnovnih računovodstvenih kategorija
- temeljne pretpostavke i načela
- priznavanje elemenata financijskih izvještaja
- priznavanje elemenata financijskih izvještaja.

⁷ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 109.)

⁸ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 109.)

⁹ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 113.)

U okvir Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja posebno se prate temeljna računovodstvena načela i pretpostavke. Temeljne računovodstvene pretpostavke na koja se odnose hrvatski standardi financijskog izvještavanja i okvir međunarodnih standarda financijskog izvještavanja su:

- Vremenska neograničenost poslovanja i
- nastanak događaja.

Prilikom sastavljanja financijskih izvještaja potrebno je prihvaćanje i računovodstvenih načela kao što su:¹⁰

- Razumljivost,
- Važnost,
- Pouzdanost
- Usporedivost
- Opreznost i
- Potpunost

Sve navedene računovodstvene pretpostavke i računovodstvena načela su preuzeta iz okvira međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.

Okvir definira i temeljne računovodstvene kategorije, a to su:

- ✓ Imovina
- ✓ Obveze
- ✓ Kapital
- ✓ Prihodi
- ✓ Rashodi
- ✓ Dobit
- ✓ Gubitak

Struktura Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja regulirana je kroz sedmanaest standarda.

Tablica 3.1. Ciljevi Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja

¹⁰ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 113)

STANDARD	CILJ
HSFI 1 – Financijski izvještaji	Propisati osnovu za prezentiranje izvještaja opće namjene kako bi se osigurala usporedivost s financijskim izvještajima za prethodno razdoblje i s financijskim izvještajima drugih poduzetnika
HSFI 2 – Konsolidarni financijski izvještaji	Odrediti računovodstveni tretman ulaganja u ovisne, pridružene i zajednički kontrolirane poduzetnike u odvojenim financijskim izvještajima matice, pothvatnika ili ulagača te u konsolidiranim financijskim izvještajima grupe
HSFI 3 – Računovodstvene politike, primjena, računovodstvenih procjena i pogrešaka	Propisati kriterije za izbor i mijenjanje računovodstvenih politika zajedno s računovodstvenim postupkom i objavljivanjem promjena računovodstvenih politika, promjena računovodstvenih procjena i ispravljanja pogrešaka
HSFI 4 – Događaji nakon datuma bilance	Propisati obvezu usklađenja financijskih izvještaja za događaje nastale nakon datuma bilance odnosno obvezu objavljivanja podataka o događajima koji su nastali u razdoblju od datuma bilance do datuma na koji je odobreno izdavanje financijskih izvještaja
HSFI 5 – Dugotrajna nematerijalna imovina	Propisati računovodstveni postupak za nematerijalnu imovinu koji nije posebno obrađen drugim standardom
HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina	Propisati računovodstveni postupak ulaganja u nekretnine i povezane zahtjeve za objavljivanjem
HSFI 7 - Ulaganja u nekretnine	Propisati računovodstveni postupak ulaganja u

	nekretnine i povezane zahtjeve za objavljivanjem
HSFI 8 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja	Odrediti računovodstveni tretman imovine namijenjene prodaji
HSFI 9 – Financijska imovina	Propisati obvezu priznavanja, evidentiranja i objavljivanja financijske imovine
HSFI 10 – Zalihe	Propisati računovodstveni postupak za utvrđivanjem, obračunavanje i evidentiranje zaliha.
HSFI 11 – Potraživanja	Propisati kriterije priznavanja i vrednovanja potraživanja u financijskim izvještajima poduzetnika koji primjenjuju HSFI-je
HSFI 12 – Kapital	Propisati vrste kapitala te kriterije za priznavanje i mjerenje kapitala
HSFI 13 - Obveze	Propisati računovodstveni postupak za mjerenje, priznavanje prezentiranja i objavljivanja obveza
HSFI 14 – Vremenska razgraničenja	Prikazati računovodstveni model za priznavanje stavki vremenskih razgraničenja
HSFI 15 - Prihodi	Propisivanje računovodstveni postupak za mjerenje, pribavljanje i objavljivanje prihoda
HSFI 16 – Rashodi	Propisati kriterije primjenjive za priznavanje, mjerenje i objavljivanje rashoda u financijskom izvještajima subjekata koji primjenjuju ove standarde
HSFI 17 - Poljoprivreda	Propisati računovodstveni postupak u vezi s biološkom imovinom i poljoprivrednim proizvodima

Izvor: Žager K., Dečman N., Olujić, A. (2009) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća . Zagreb: Mikrorad

Izrada HSFI povjerena je Odboru za standarde financijskog izvještavanja. Odbor za standarde financijskog izvještavanja je stručno tijelo osnovano temeljem Zakona o računovodstvu, čije su zadaće između ostalog:¹¹

- Analizira i prati razvoj računovodstvene teorije i prakse,
- Donosi HSFI
- Donosi tumačenja HSFI-ja
- Objavljuje prijevode MSFI-a
- Predlaže strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja ministru financija¹²

Članove Odbora na prijedlog ministra financija imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske. Mandat članova odbora traje pet godina. Odbor se sastoji od devet članova koji moraju zadovoljavati sljedeće uvjete: državljani RH i imaju visoku stručnu spremu, stručnu spremu i radno iskustvo iz područja financija, računovodstva i revizije. Odbor se financira iz državnog proračuna. Odbor jednom godišnje izvješćuje Vladu Republike Hrvatske o svojem radu.

Tablica 3.2.: Struktura hrvatskih standarda financijskog izvještavanja s pripadajućim izvorom

HSFI	IZVOR MRS /MSFI/DIREKTIVE EU
Predgovor	-
Okvir	-
1. Financijski izvještaji	MRS 1, MRS 7, MSFI 5. IV.Direktiva EU
2. Konsolidirani financijski izvještaji	MRS 27, MRS 28, MRS 31, MRS 24, MSFI 3, IV i VII. Direktiva EU
3. Računovodstvene politike, promjena	MRS 1, MRS 2, MRS 8, MRS 18,

¹¹ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 111.)

¹² Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 111.)

računovodstvene procjene. pogreške	IV.Direktiva EU
4. Događaji nakon datuma bilance	MRS 10, IV. Direktiva EU
5. Dugotrajna nematerijalna imovina	MRS 1, MRS 36. MS 38, Direktiva EU
6. Dugotrajna materijalna imovina	MRS 16, MRS 17, MRS 20, MRS 23, MRS 36, IV. Direktiva EU
7. Ulaganja u nekretnine	MRS 16, MRS 17, MRS 40, IV.Direktiva EU
8. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanku poslovanja	MRS 5, MRS 1,MRS 16, MRS 36, MRS 38, IV. Direktiva EU
9. Financijska imovina	MRS 17, MRS 27, MRS 32, MRS 39, IV. I VII. Direktiva EU
10. Zalihe	MRS 1, MRS 2, MRS 21, MRS 23, MRS 37, IV. Direktiva EU
11. Potraživanja	MRS 18, MRS 30, MRS 21. MRS 39, MSFI 5, IV. Direktiva EU
12. Kapital	MRS 1, MRS 8, MRS 12, MRS 16, MRS 27, MRS 32, MRS 38, MRS 39, MSFI 5, Okvir, IV. i VII. Direktiva EU
13. Obveze	MRS 1, MRS 12, MRS 17, MRS 37, MRS 38, MRS 39, IV. Direktiva EU
14. Vremenska razgraničenja	MRS 17, MRS 18, MRS 20, IV. Direktiva EU
15. Prihodi	MRS 1, MRS 2, MRS 11, MRS 16, MRS 18, MRS 20, MRS 21, MRS 23, MRS 36, MRS 37, MRS 38, MRS 39, MRS 40, MSFI 5, IV. Direktiva EU

16. Rashodi	MRS 1, MRS 2, MRS 11, MRS 12, MRS 16, MRS 17, MRS 21, MRS 23, MRS 36, MRS 37, MRS 38, MRS 39, MSFI 5, IV. Direktiva Eu
17. Poljoprivreda	MRS 2, MRS 16, MRS 20, MRS 41, IV. i VII. Direktiva EU
Pojmovnik	-

Izvor: Žager K., Dečman N., Olujić, A. (2009) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća .Zagreb: Mikrorad

HSFI 1 – Financijski izvještaji

Standardi sadrže sljedeće dijelove:¹³

- Uvod;
- definicije;
- sadržaj;
- objavljivanje;
- datum stupanja na snagu.

Cilj standarda propisati pravila i postupke koji će omogućiti usporedivost s financijskim izvještajima. Standardom je propisanom koje financijske izvještaje mora sastaviti svaki poduzetnik:¹⁴

- bilanca;
- račun dobiti i gubitka;
- izvještaj o novčanom toku;
- izvještaj o promjenama kapitala;
- bilješke uz financijski izvještaj.

¹³ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 114.)

¹⁴ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 114.)

Sadržaj i struktura financijskih izvještaja nije propisana ovim standardom, strukturu i sadržaj propisuje ministar financija na prijedlog Odbora za standarde financijskog izvještavanja. Ovaj standard i svi ostali standardi stupili su na snagu 01.01.2008. i svi poduzetnici dužni su primjenjivati standarde od tog navedenog datuma.

HSFI 2 – Konsolidirani financijski izvještaji

Standard regulira računovodstvena ulaganja u ovisne, pridružene i zajednički kontrolirane poduzetnike u financijskim izvještajima matice, podhvatnika ili ulagača u konsolidiranim izvještajima grupe, Svi poduzetnici koji sudjeluju u ovom procesu mogu vršiti kontrolu jedni nad drugima i to na više načina. Konsolidarni financijski izvještaji sadrže financijske izvještaje kao što su: konsolidarna bilanca, konsolidarni izvještaj računa dobiti i gubitka, konsolidarni izvještaj o promjenama glavnice, konsolidarni izvještaj o novčanom toku te bilješke.

HSFI 3 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške

Standard može poslužiti i kao pomoć pri izboru računovodstvenih politika, njihovoj primjeni i priznavanju učinaka, može se primijeniti i kod računovodstvenih procjena te kod ispravljanja nastalih pogrešaka prethodnih razdoblja. Svaki poduzetnik je dužan prilikom izbora računovodstvenih politika primijeniti odredbe standarda za svaku transakciju, ukoliko se pronađe pogreška treba je odmah ispraviti, u standardu je navedeno kako se pogreške ispravljaju.

HSFI 4 – Događaji nakon datuma bilance

Svrha standarda je propisati računovodstveni događaj koji nastaje nakon datuma bilance. To su oni događaji koji imaju povoljne i nepovoljne posljedice. Postoje dva tipa događaja:

- događaji koji zahtijevaju usklađivanje financijskih izvještaja;
- događaji koji ne zahtijevaju usklađivanje financijskih izvještaja.

HSFI 5 - Dugotrajna nematerijalna imovina

Standard razmatra načela, pravila priznavanja, mjerenja i objavljivanja dugotrajne nematerijalne imovine. Dugotrajna nematerijalna imovina se priznaje po trošku nabave, naknadno se može mjeriti i po revalorizacijskom modelu. Razmatraju se i načini stjecanja nematerijalne imovine. Standard razmatra i obračun amortizacije.

HSFI 6 - Dugotrajna materijalna imovina

Navedena su pravila priznavanja i mjerenja dugotrajne materijalne imovine. Dugotrajna materijalna imovina početno se priznaje po trošku nabave. Posebna pozornost se posvećuje amortizaciji, u standardu se navode tri metode amortizacije:¹⁵

1. linearna;
2. degresivna;
3. funkcionalna metoda.

HSFI 7 – Ulaganja u nekretnine

Ovaj standard predstavlja detaljniju razradu HSFI-a 6, odnosno samo jednog dijela, a to su nekretnine. Pod pojmom ulaganje u nekretnine misli se na nekretninu koju drži vlasnik ili najmoprimatelj u najmu kako bi ostvario prihode od najma ili povećanje kapitalne imovine. Početno mjerenje ulaganja u nekretnine provodi se po trošku nabave.

HSFI 8 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanku poslovanja

Standard je reguliran računovodstvenim postupkom koji se primjenjuje na dugotrajnu imovinu kao i ostale skupine imovina koje poduzetnik želi otuđiti. Od dugotrajne imovine namijenjene prodaji očekuje se da će biti realizirana u novac u roku kraćem od jedne godine, pa ju je stoga potrebno klasificirati u bilanci kao dio kratkotrajne imovine. U standardu su detaljno obrađeni i drugi aspekti transakcija s ovom vrstom imovine, također su uključene i druge bitne odrednice vezane za prestanak poslovanja.

HSFI 9 – Financijska imovina

Ovaj standard propisuje pravila i postupke priznavanja, mjerenja i objavljivanja financijske imovine. Pod pojmom financijske imovine podrazumijeva se:¹⁶

- udjeli i dionice kod povezanih poduzetnika;
- zajmovi povezanih poduzetnicima;
- sudjelujući interesi;
- ulaganja u vrijednosne papire;

¹⁵ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 117.)

¹⁶ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 118.)

- dani krediti i depoziti;
- ostala financijska imovina.

Ugovor temeljem kojih nastaje financijska imovina jednog i financijska obveza drugog poduzetnika naziva se financijski instrument. Za potrebe priznavanja i mjerenja potrebno je provesti razvrstavanje sve financijske imovine na sljedeće skupine:

- financijska imovina raspoloživa za prodaju;
- financijska imovina čija se promjena fer vrijednosti priznaje u računu dobiti i gubitka;
- ulaganja koja se drže do dospijeca;
- zajmovi i potraživanja.¹⁷

HSFI 10 – Zalihe

Standard propisuje računovodstveni postupak vezan uz zalihe i bitan je dio kratkotrajne imovine. Zalihe se mjere po trošku nabave ili po neto utrživoj vrijednosti. U standardu su detaljnije razrađene stavke koje ulaze u trošak nabave. Za utvrđivanje vrijednosti utrošenih zaliha koristi se metoda FIFO ili metoda prosječno ponderiranog troška.

HSFI 11 – Potraživanja

Standardom se propisuje kriteriji priznavanja i mjerenja potraživanja u financijskim izvještajima. Potraživanja nastaju temeljem prodaje gotovih proizvoda, trgovačke robe, dugotrajne imovine, pružanjem usluga ili iznajmljivanjem imovine. Početno potraživanje se mjeri po fer vrijednosti.

HSFI 12 – Kapital

Kapital ili neto vrijednost utvrđuje se kao ostatak imovine nakon podmirenja svih obveza. Postoje dva dijela kapitala: uloženi i zarađeni. Ovim standardom nastoji se regulirati kapital a to se posebno odnosi na: revalorizacijskih rezervi, tekućim i odgođenim porezima, učincima zaštite novčanog toka te promijeni računovodstvenih politika i ispravcima pogrešaka.

HSFI 13 – Obveze

Standard propisuje računovodstveni postupak priznavanja, mjerenja i objavljivanja svih obveza, to se prvenstveno odnosi na: obveze prema zaposlenima, obveze za primljene

¹⁷ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 119.)

predujmove, obveza po osnovi poreza, financijskog najma, rezerviranja, obveza po osnovi zajednički kontrolirane djelatnosti i imovine te nepredviđenih obveza. Standard obveze klasificira na kratkoročne i dugoročne. U standardu je detaljno objašnjena problematika početnog i naknadnog mjerenja obveza prema pojedinoj vrsti obveze.

HSFI 14 – Vremenska razgraničenja

Vremenska razgraničenja nastaju kao posljedica vremenskih razlika u priznavanju potraživanja ili obveza, odnosno prihoda i rashoda.¹⁸ Postoje aktivna i pasivna vremenska razgraničenja. Pod pojmom aktivna razgraničenja smatraju se unaprijed plaćeni troškovi i nedospjela naplata prihoda, a kod pasivnih odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja.

HSFI 15 – Prihodi

Prihodi predstavlja povećanje ekonomske koristi i nastaje kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza te utječe na povećanje vrijednosti kapitala. Prihode treba mjeriti po fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja. Standard navodi sljedeće vrste prihoda¹⁹:

- Poslovne prihode;
- Financijske prihode;
- Nerealiziranu dobit ;
- Ostale (izvanredne) prihode.

HSFI 16 – Rashodi

Rashodi predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi koje imaju za posljedicu smanjenje kapitala osim onog smanjenja koje proizlazi iz raspodjele vlasnicima, nastaje kao posljedica trošenja. Cilj ovog standarda je propisati kriterije koje poduzetnik mora primjenjivati pri priznavanju i mjerenju rashoda.

HSFI 17 – Poljoprivreda

Ovim standardom određuje se računovodstveni postupak koji treba primijeniti na biološku imovinu, to jest poljoprivredne proizvode. Standardom je određeno da se biološka imovina

¹⁸ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 121.)

¹⁹ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 122.)

priznaje sukladno općim uvjetima za priznavanje imovine. Mjerenje treba provesti po fer vrijednosti umanjenoj za troškove osposobljavanja za prodaju.

3.2. Značaj harmonizacije hrvatskog standarda financijskog izvještavanja

Posljednjih nekoliko godina sve se više govori kako mala i srednja poduzeća predstavljaju ključni resurs ekonomskog rasta. Mala i srednja poduzeća postaju sve dominantnija te se sve veći naglasak stavlja upravo na njih, posebno na proces harmonizacije računovodstvene regulative. Budući da se priprema internih informacija često preklapa s pripremom objavljenih informacija, komplikacije se šire dalje. Kako bi se borile s tim, nekoliko je organizacija diljem svijeta uključeno u pokušaje da se harmonizira ili standardizira računovodstvo. Harmonizacija je riječ koja se obično povezuje s zakonodavstvom Europske unije, dok je riječ standardizacija često povezana s Odborom za međunarodne računovodstvene standarde. Značaj harmonizacije poduzeća u različitim zemljama svijeta karakteriziraju značajne razlike u financijskom izvještavanju. Zbog toga dolazi do problema prilikom pripreme, revizije, te usporedbe financijskih izvještaja poduzeća. Najveći problem je što ta poduzeća koriste različite standarde prilikom sastavljanja financijskih izvještaja. S ciljem postizanja usporedivosti i transparentnosti financijskih izvještaja u svijetu, pojedine svjetske organizacije su se udružile kako bi postigle harmonizaciju odnosno standardizaciju računovodstvenih standarda. „Harmonizacija je proces povećanja usporedivosti proizvoda računovodstvene profesije, odnosno financijskih izvještaja, na način da se uspostavljaju ograničenja u smislu stupnja varijacije.“²⁰. Važno je razlikovati i harmonizaciju odredbi i harmonizaciju računovodstvene prakse. Harmonizacija računovodstvene prakse je mnogo važnija, te harmonizacija odredbi ne mora nužno dovesti i do harmonizacije računovodstvene prakse. Neke su zemlje razvile vlastite standarde za mala poduzeća, dok su neke sva svoja poduzeća bez obzira na veličinu obvezala na primjenu međunarodne standarde financijskog izvještavanja. Zbog poteškoća u primjeni međunarodnih standarda financijskog izvještavanja osobito kod malih i srednje velikih poduzeća, dolazilo je do sve češćih zahtjeva za boljom harmonizacijom financijskih izvještavanja. Stoga je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde 2009. godine objavio poseban set standarda za mala i srednja poduzeća. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća su manjeg

²⁰ Žager, K; Smrekar, N.; Oluić A. (2009) Računovodstvo malih i srednjih poduzeća. Zagreb: Mikrorad, str. 83 38

sadržaja i s puno manje mogućnosti, te su nastali kao posljedica nedostataka u primjeni Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja i međunarodnih računovodstvenih standarda. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća su prilagođeni njihovom poslovanju, usmjereni su na zadovoljavanje informacijskih potreba različitih korisnika. Velik broj zemalja u svijetu je usvojio međunarodne standarde za financijsko izvještavanje za mala i srednja poduzeća u svrhu uspostavljanja računovodstvene globalizacije.

Tablica 3.3. Argumenti koji govore u prilog i protiv harmonizacije financijskog izvještavanja

PREDNOSTI HARMONIZACIJE	NEDOSTATCI HARMONIZACIJE
Usporedivost financijskih izvještaja na međunarodnoj razini neophodna je za globalizaciju tržišta kapitala.	Velik broj računovodstvenih razlika koje postoje u različitim zemljama i enormni troškovi potrebni za uklanjanje tih razlika.
Harmonizacija financijskog izvještavanja dovela bi do pojednostavljenja procjene vrijednosti kompanija koje su potencijalne mete preuzimanja.	Podložnost standarda izmjenama i dopunama.
Harmonizacija bi reducirala troškove sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja onim kompanijama čije dionice kotiraju na stranim burzama.	Kreiranje prejednostavnijih rješenja u kontekstu složenijih poslovnih događaja
Nacionalne razlike u financijskom izvještavanju utječu na percepciju korisnika i potencijalnih ulagača na način da u njima ude nepovjerenje, što utječe na rast cijene kapitala.	Neadekvatnost interpretacija standarda kao i neadekvatan prijevod standarda na nacionalne jezike.
Jedinstveni računovodstveni standardi znatno bi pojednostavili sastavljanje konsolidarnih financijskih izvještaja na međunarodnoj razini te reviziju tih izvještaja.	Neadekvatnost primjene istog seta standarda za poduzeća različitih veličina (malih, srednjih i velikih) pitanje opsežnosti i detaljiziranosti standarda

Harmonizacija bi pomogla u razvijanju visoko-kvalitetne računovodstvene prakse u svijetu i povećala razinu povjerenja korisnika u računovodstvene informacije objavljene u financijskim izvještajima.	Nacionalizam, neke zemlje nisu spremne na kompromis vezan uz prilagođavanje vlastite računovodstvene prakse praksi drugih zemalja, najvećim dijelom zbog straha od gubitka suvereniteta.
---	--

Izvor: Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 141.)

3.3. Razlike između HSFI I MSFI

Financijska izvještavanja za mala i srednja poduzeća međunarodnih standarda za financijsko izvještavanje regulirana su drugačije u odnosu na hrvatske standarde. Razlikuju se po formi, odnosno hrvatski standardi financijskih izvještavanja su za razliku od međunarodnih standarda financijskog izvještavanja raspoređeni prema bilančnim pozicijama. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja imaju detaljniju strukturu odnosno veći broj pojedinačnih standarda u odnosu na hrvatske standarde. Financijski izvještaji imaju važnu ulogu u Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja i u Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Tablica 3.4. Usporedni prikaz financijskih izvještaja prema HSFI i MSFI

HSFI 1	MSFI
<p>Bilanca</p> <ul style="list-style-type: none"> • imovina, obveze i kapital • nisu propisane informacije koje treba objaviti, a struktura je propisana Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja • terminološke razlike: kratkotrajna (kratkoročna) i dugotrajna (dugoročna) imovina i obveze, kapital 	<p>Izvještaj o financijskom položaju</p> <ul style="list-style-type: none"> · imovina, obveze i glavnica · propisane informacije koje treba objaviti, ali ne i struktura izvještaja · terminološke razlike: tekuća i netekuća imovina i obveze, glavnica
	Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

<p>Račun dobiti i gubitka</p> <ul style="list-style-type: none"> • metoda ukupnih troškova klasificiranih prema prirodnim vrstama • poslovne, financijske i izvanredne – ostale aktivnosti • nisu propisane informacije koje treba objaviti, a struktura je propisana Pravilnikom 	<ul style="list-style-type: none"> • metoda ukupnih troškova klasificiranih prema prirodnim vrstama ili prema funkciji • poslovne i financijske aktivnosti • propisane informacije koje treba objaviti ali ne i struktura izvještaja
<p>Izvještaj o promjenama kapitala</p> <ul style="list-style-type: none"> • nisu propisane informacije koje treba objaviti, a struktura je propisana Pravilnikom 	<p>Izvještaj o promjenama glavnice</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvještaj o dobiti i zadržanoj dobiti • propisane su informacije koje treba objaviti, ali ne i struktura izvještaja
<p>Izvještaj o novčanom toku</p> <p>· direktna i indirektna metoda · poslovne, investicijske i financijske aktivnosti · nisu propisane informacije koje treba objaviti, a struktura je propisana Pravilnikom</p>	<p>Izvještaj o novčanom toku</p> <p>· direktna i indirektna metoda</p> <p>· poslovne, investicijske i financijske aktivnosti</p> <p>· propisane informacije koje treba objaviti, ali ne i struktura izvještaja</p>
<p>Bilješke</p> <p>· propisane informacije koje treba objaviti</p> <p>· smanjen obujam propisanih stavki za mala poduzeća</p> <p>· standardi pojedinačno propisuju što je nužno objaviti u bilješkama</p>	<p>Bilješke</p> <p>· propisane informacije koje treba objaviti, ali ne i struktura izvještaja</p> <p>· propisan redoslijed prezentiranih informacija</p> <p>· standardi pojedinačno propisuju što je nužno objaviti u bilješkama</p>

Izvor: Mijoč, I. Primjena Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja u funkciji razvoja hrvatskog gospodarstva/ doktorska disertacija. Osijek: Ekonomski fakultet, 28.06.2011.

4. RAČUNOVODSTVENO IZVJEŠTAVANJE KORISNIKA U FUNKCIJI UPRAVLJANJA MALIM I SREDNJIM PODUZEĆEM

4.1. Eksterno izvještavanje

Kvalitetnu informacijsku podlogu poduzeća predstavlja razumijevanje poslovanja i postizanje zadovoljavajućih poslovnih rezultata. Kako bi financijski izvještaji udovoljili svojoj svrsi moraju biti pouzdani, usporedivi, razumljivi i sastavljeni u skladu s računovodstvenim načelima i standardima. Poznavanje računovodstvenih kategorija, a time i razumijevanje temeljnih financijskih izvještaja nužna je pretpostavka za donošenje zaključaka o sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Različiti modeli financijskog izvještavanja pružaju mogućnost odabira različitih metoda vrednovanja pozicija imovine, obveza, prihoda i rashoda, a posljedično se time utječe i na ostvarenu dobit razdoblja²¹. Financijski izvještaji služe za donošenje važnih odluka u poslovanju. Najvažniji financijski izvještaji su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijski izvještaj. Korisnici eksternog izvještavanja su: vlasnici, menadžment, kratkoročni kreditori i dugoročni kreditori.

4.2. Interno izvještavanje

Mala i srednja poduzeća razlikuju su po načinu upravljanja, organizacijskoj strukturi, računovodstvenom izvještavanju njihovih korisnika. Sastavljanje dodatnih izvješća smatraju nepotrebnim i nerelevantnim za potrebe donošenja poslovnih odluka. Razlog tome je i nedovoljna potkrepljenost računovodstvenim znanjem, pa niti nemaju saznanja kakve informacije im računovođa može pripremiti. Interni korisnici zahtijevaju drugačije informacije u odnosu na eksterne korisnike u smislu vrste i opsega informacija, te učestalosti sastavljanja financijskih izvještaja. „Interni korisnici imaju veće potrebe za informacijama koje proizlaze iz financijskih izvještaja od vanjskih, jer na temelju njih donose odluke i zaključke veoma važne za njihovo postojanje, rast i razvoj.²² Interni korisnici koriste informacije koje su namijenjene vanjskim korisnicima, pronalaze i nove izvore informacija, te na taj način sastavljaju svoje interne izvještaje koje nisu obvezni objavljivati. Interna izvješća

²¹ Žager K. i Dečman N. (2015) Računovodstvo srednjih i malih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (str. 199.)

²² Vidić, G. Praksa financijskog izvještavanja za potrebe malih i srednjih poduzeća / diplomski rad. Split: Ekonomski fakultet, 2012

služe malim i srednjim poduzećima za prepoznavanje vlastitih prednosti i nedostataka. Korisnicima internog izvještavanja smatraju se: menadžeri, zaposlenici i sindikati. U malim i srednje velikim poduzećima menadžeri su najčešće i vlasnici poduzeća. Menadžment je najznačajniji korisnik internih financijskih izvještaja, njegov glavni cilj je osigurati rast i razvoj poduzeća, plaće zaposlenicima, plaćanje poreza državi i mnoge druge obveze. Stoga su izvještaji za interne potrebe vrlo detaljni. Forma i sadržaj takvih izvještaja nisu propisani zakonom, sastavljaju se svakodnevno ili periodično.

5. ZAKLJUČAK

U Republici Hrvatskoj registrirano je 99,7% malih i srednjih poduzeća. Sustav osnivanja malih i srednjih poduzeća danas je poprilično jednostavan pa je i to jedan od razloga velikog broja registriranih subjekata. Mala i srednja poduzeća primjenjuju u svom radu Hrvatske standarde financijskog izvještavanja. Cilj hrvatskih standarda financijskog izvještavanja je da zadovolji sve uvjete javnog interesa te da informacije koje se nalaze u financijskih izvještajima budu pouzdane, točne i kvalitetne. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja pomažu svim korisnicima internim i eksternim pri tumačenju raznih informacija i podataka. Računovodstveni standardi najznačajniji i najvažniji su instrumenti harmonizacije, pružaju važne informacije za interne i eksterne korisnike. Temeljni financijski izvještaji u svakom malom i srednjem poduzeću su bilanca, račun dobiti i gubitka i izvještaj o novčanom toku. Oni nam pružaju najbolju informacijsku podlogu o poslovanju i uspješnosti poduzeća. Računovodstveni sustav svakom poduzeća mora biti dobro ustrojen kako bi interni i eksterni korisnici imali kvalitetne informacije o poduzeću, a samim time i bez dobrog računovodstvenog sustava ne može biti ni dobrih poslovnih odluka, a time ni uspješnog poslovanja poduzeća.

LITERATURA

1. Žager, K. i Dečman, N. (2015) Računovodstvo malih i srednjih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
2. Rakijašić, J. (2012) HSFI Hrvatski standardi financijskog izvještavanja. Zagreb : TEB – poslovno savjetovanje
3. Škrtić, M. i Vouk, R. (2005) Osnove poduzetništva i menadžmenta. Zagreb : Katma
4. Parać, B. (2013) Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje. Zaporešić: Veleučilište „Baltazar“
5. Cirkveni Filipović, T. (2016) Hrvatski računovodstveni sustav. Zagreb: RRIF
6. Žager, K., Dečman, N. i Olujić, A. (2009) Računovodstvo malih i srednjih poduzeća. Zagreb: Mikrorad
7. Gulin, D. (2008) Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
8. Žager, K. et al (2013) Harmonizacija i standardizacija financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
9. Narodne novine (2015) Zakon o računovodstvu. Zagreb: Narodne novine d.d., br.78/2015. Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html
10. Smrekar, N. (2009) Utjecaj harmonizacije financijskog izvještavanja na razvoj malih i srednjih poduzeća. Specijalistički poslijediplomski rad. Zagreb: Ekonomski fakultet.
11. Vidučić, LJ. (2005) Mala i srednja poduzeća Financijski, računovodstveni i pravni aspekti osnivanja i poslovanja. Split: Sveučilište u Splitu Ekonomski fakultet
12. Mamić Sačer, Ivana; Sever, Sanja; Olujić, Ana. Analiza mogućnosti primjene MSFI-a za mala i srednja poduzeća. // Ekonomski pregled. 59 (2008), 3-4; 103-124.
13. Kuštra, I. Izvještavanje malih i srednjih trgovačkih društava / diplomski rad. Split: Ekonomski fakultet, 2012., Voditelj: Pervan, Ivica
14. Vidić, Goran. Praksa financijskog izvještavanja za potrebe malih i srednjih poduzeća / diplomski rad. Split: Ekonomski fakultet, 2012., Voditelj: Pervan, Ivica.

15. Ramljak, Branka; Žager, Katarina. Stanje i razvoj financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća u RH i EU // Računovodstvo i financije. 1 (2013); 23 – 31
16. Ramljak, Branka. Računovodstveno izvještavanje u RH i harmonizacija sa zahtjevima EU. Split: Sveučilište u Splitu Ekonomski fakultet, 2009.

POPIS TABLICA

Tablica 2.1. Kriteriji i razvrstavanja poduzetnika

Tablica 2.2. Kriteriji klasifikacije poduzetnika

Tablica 2.3. Gospodarsku subjekti broj zaposlenih u Republici Hrvatskoj

Tablica 3.1. Ciljevi hrvatskih standarda financijskog izvještavanja

Tablica 3.2. Struktura hrvatskih standarda financijskog izvještavanja s pripadajućim izvorom

Tablica 3.3. Argumenti koji govore u prilog i protiv harmonizacije financijskih izvještaja

Tablica 3.4. Usporedni prikaz financijskih izvještaja prema hrvatskim standardima financijskog izvještavanja i međunarodnih standarda financijskog izvještavanja